

Vänsterpartiet i Österåker

Budgetförslag 2024

1. Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska prognoserna visar att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. SKR:s cirkulär från oktober 2023 (23:41) målar upp ett svårt ekonomiskt läge för 2024, med fallande BNP och en pågående inflationsbekämpning som drar ner på ekonomin. Högt skuldsatta svenska hushåll, med höga räntor och reallönetapp, bidrar till den snabba nedgången.

Under 2024 prognostiseras en inbromsning på arbetsmarknaden. Sysselsättningen väntas minska inom offentlig sektor liksom i näringsliv. Antalet tillfälligt anställda och antalet arbetade timmar minskar under Q3 2023. Detta är normalt det första arbetsgivaren justerar vid en sämre arbetsmarknad. Sammantaget väntas sysselsättningen minska.

Den höga inflationen och de höga räntorna är kännbara för kommuner, hushåll och företag. Köpkraften, efterfrågan från omvärlden och exporten minskar.

Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman. Under 2022–2024 håller uppräknings av grundavdragen tillbaka skatteunderlagstillväxten.

2. Österåkers siffror

Befolkningsprognosen

Enligt befolkningsprognosen väntas antalet invånare i Österåker öka med i genomsnitt 454 personer årligen de kommande fem åren. Antal invånare 2024 beräknas till 50 225. Det prognostiseras en ökning på personer som är 80 år och äldre med 10,6 procent samtidigt som invånarna i arbetsför ålder ökar med cirka 1,2 procent.

Prognosen för 2023 visar följande förändringar för **verksamheternas respektive målgrupper** inför verksamhetsåret 2024:

Målgrupper	Förändringar
Förskolebarn (1–5 år)	minskning om cirka 20 barn
Grundskolan (6–15 år)	ökning om cirka 70 elever
Gymnasieskolan (16-19 år)	minskning om cirka 50 elever
Målgruppen för äldreomsorg (över 65 år)	ökning med cirka 130 personer
	gruppen 65-79 år minskar med 145 personer
	gruppen 80 år och äldre ökar med 270 personer.

3. Näst lägst kommunalskatt i Sverige

En god skattefinansierad välfärd är basen för ett jämlikt samhälle. Den bygger på att medborgarna solidariskt och efter förmåga bidrar till samhällets kostnader. En låg beskattning drar undan medel för vår gemensamma välfärd. Vänsterpartiet i Österåker vill höja skatten för att bland annat öka utrymmet för välbehövliga satsningar på förskola, skola och äldreomsorg.

Kommunens utdebitering hålls så låg som möjligt under 2024 - 2026. Vänsterpartiet föreslår en höjning av skattesatsen med 25 öre. För år 2024 blir den då 17,15. Vi menar att detta behövs för att säkra finansieringen av välfärden, och vi tillför med den höjningen 38,5 miljoner kronor. Efter vår föreslagna höjning har Österåkers kommun ändå den näst lägsta kommunalskatten i Sverige.

Preliminär indexuppräknings i direktivet inför budget 2024 är generellt 1,6 procent och den består av lönerelaterade kostnadsökningar om cirka tre procent från april 2024. Indexuppräknings blir 36 miljoner kronor. Prisökningarna har inte tidigare fullt kompenseras och inflationen har ätit upp delar av satsningarna under 2023. Därför bör budgeten 2024 ta hänsyn till en priskompensation för verksamheten som stämmer överens med kostnadsökningarna. Detta gör Vänsterpartiet i nämndernas budgetramar.

Vi vill också minska politikerarvoden med 8 miljoner kronor, pengar som oavkortat ska gå till verksamheten.

Vi säger nej till generell effektivisering.

Volymökningar utifrån nämnda förändringar på 40 mkr.

Från Resultatutjämningsreserven (RUR) tas 10 miljoner kronor.

Totalt tillförs verksamheten i vår budget 142,5 miljoner kronor. Det är 39,5 miljoner kronor extra jämfört med den borgerliga Alliansens budget för 2024.

	Vänsterpartiets verksamhetsförstärkning
Skattehöjning	38,5 mkr
Volymökningar	40 mkr
Indexuppräknings	36 mkr
<i>Minskade politikerarvoden</i>	<i>8 mkr</i>
RUR	10 mkr
Oförutsedda	10 mkr
Effektivisering	0
	142,5 mkr

4. Finansiella mål

Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 procent av skatt och övriga intäkter som utgiftstak.

5. Utmanarrätt

Vänsterpartiet säger nej till utmanarrätt. Vi anser att den kommunala verksamheten som fungerar bra, har möjligheter att bli bättre, och är av strategisk karaktär, ska vara kvar i kommunal regi.

6. Hållbarhet

Kommunens genomförande av Agenda 2030 måste prioriteras. För att vi ska nå våra åtaganden måste kraven skärpas. Det behövs också uppföljningar och utvärderingar. Österåker bör snarast se till att förbättra sin måloppfyllnad när det gäller mål 2 om ekologiskt odlad åkermark respektive hållbar konsumtion och produktion, liksom mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna.

7. Arbetslöshet

Arbetsförmedlingens statistik visar en ökning av arbetslösheten i Österåker. I september var arbetslösheten i Österåker 4 procent. I Stockholms län däremot sjunker arbetslösheten till 6,2 procent. Sett till *antal personer* betyder det att 975 av 24 375 invånare i åldern 16 till 65 år i Österåkers kommun var inskrivna som arbetssökande (71 fler än i september i fjol).

Två grupper som drabbas av arbetslöshet är unga vuxna 18-24 år och utrikes födda. Arbetslösheten bland unga vuxna är 4,8 procent i Österåker (jmf länet 6,4 procent och landet 7,4 procent). Bland utrikes födda är arbetslösheten drygt 8,8 procent i Österåker (jmf länet 12,1 procent och landet 15,6 procent).

De som lämnar arbetsförmedlingen för jobb är nästintill uteslutande personer med gymnasieutbildning som lägsta utbildningsnivå. Unga har i regel en svagare förankring på arbetsmarknaden än äldre. De varvar oftare tillfälliga anställningar, utbildning och kortare tider av arbetslöshet. Detta är en förklaring till att ungdomsarbetslösheten ofta är högre än i andra grupper och i normala tider är detta inget större problem. I och med den strukturomvandling som sker på arbetsmarknaden kan situationen på arbetsmarknaden försvåras för unga.

Det behövs ett samlat grepp kring ungdomsarbetslöshet, en tydlig organisation och ansvar och en uppföljning av de olika verksamheter som erbjuder arbetslösa ungdomar. Kommunen har ett så kallat informationsansvar angående hur ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt, men som inte fyllt 20 år är sysselsatta, i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Vi vill också att etableringsjobb, introduktionsjobb och praktikplatser avsätts för att motverka långtidsarbetslöshet.

Vi föreslår även att kommunen förstärker samarbetet med Komvux gällande kartläggning och validering, liksom att individuella integrationsplaner ses över och att inriktningen på arbetsmarknad och vidare studier förstärks.

Tabell 3: Arbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens registerbaserade statistik för riket, Stockholms län samt Österåkers kommun

	Österåker	Stockholms län	Riket
16-64 år	3,8 %	6,1 %	6,4 %
Utrikes födda	8,8 %	12,1 %	15,6 %
Ungdomsarbetslöshet 18-24 år	4,8 %	6,4 %	7,4 %
Utrikes födda, 18-24 år	13,0 %	12,0 %	14,8 %

Källa: Arbetsförmedlingen

8. Flyktingverksamhet

Riktlinjerna för flyktingverksamhet och dess finansiering måste gås igenom, förbättras och kompletteras. Vi vill att kommunens målsättning, liksom kort- och långsiktig planering för Österåkers integrationsarbete, tydliggörs och konkretiseras. Befintliga insatser och arbetsmetoder måste också utvärderas.

Utbildningskostnader för asylsökande som finansieras genom bidrag från Migrationsverket ska göras allmänt kända och utbildningskostnaderna för elever som har PUT/TUT, vilka också finansieras med bidrag från Migrationsverket, ska administreras via Skolförvaltningen.

Vi vill också att etableringsperioden förlängs till 3 år för att minska risken att etableringsbostaden sägs upp.

9. Bostäder

Befolkningsprognosen är starkt förknippad med nybyggnation och i kommunen beräknas framförallt inflyttning av människor i förvärvsarbetande åldrar med barn öka. Samhällsbyggnadsförvaltningen prognostiserar 160 nya bostäder årligen de kommande tre åren. Från 2026 väntas en ökad byggtakt med i genomsnitt 600 bostäder årligen fram till 2029.

Den kraftiga inbromsningen av bostadsbyggande är oroande. Österåker kan få svårt att hålla avtalad Sverigeförhandling där vi lovat staten att bygga bostäder till år 2035 i utbyte mot mer järnväg.

Österåker måste ta ett huvudansvar för att det byggs hyresrätter och billigare bostadsalternativ som gör att unga människor inte tvingas flytta och som ett sätt att attrahera personal till kommunen. Målsättningen är att 50 procent av nybyggnation är hyresrätter.

Utnyttja marken maximalt och klimatsmart. Vi föreslår att kraven på antal parkeringsplatser sänks vid nybyggnationer. På det sättet kan mer mark gå till bostäder och samtidigt bidra till att minska människors behov av att använda bil. Målet ska vara att få ner det så kallade p-talet, det antal parkeringsplatser per nybyggd lägenhet som fastighetsägare är skyldiga att ordna. Kommunen bör planera för minimalt antal p-platser, och istället satsa på att främja resor till fots, med cykel- och kollektivtrafik och uppmuntra till så kallade mobilitetstjänster som bilpool, cykelrum och cykelpool för att ersätta behovet av egen bil.

Planera bilfria bostadskvarter. Vid planering av ny bebyggelse finns möjlighet att redan från början utforma dem så att framtida invånare får förutsättningar att leva mer hållbart, till exempel utan behov av egen bil. Ett bilfritt bostadskvarter bör ha möjlighet för hemleveranser av varor genom paketboxar, ytor och funktioner för att invänta transporter liksom för källsortering och återbruk samt platser i fastigheten eller området för delade fossilfria fordon. Dessa funktioner kan tillsammans minska behovet av egen bil.

10. Effektivisera politiken

Vi ska ha som mål att effektivisera politikens verksamhet och **halvera politikerarvodet**. Den totala summan som avser politikerarvodet ska minskas med 8 miljoner kronor.

11. Kultur och idrott

Kommunen ska ha som mål att göra natur- och kulturområden tillgängliga för alla, vilket innebär att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet.

Vi föreslår att kommunen anlägger en **spontanidrottsplats utomhus** där människor kan utöva sport utan att först behöva boka tider. Vi vill att kommunen fortsätter bygga lättillgängliga ställen för rörelse och att Spontanidrottsplatsen placeras någonstans längs tätbebyggda och barnrika Norrgårdsvägen.

Planeringen för en ny simhall bör påbörjas under 2024. Underhållet av den simhall som finns har länge varit eftersatt och Österåker behöver en ny.

12. En likvärdig skola

Skolan kräver riktade och rejäla satsningar som förstärker likvärdigheten, minskar elevgrupperna, erbjuder moderna lärmiljöer, garanterar en skolplats vid vald skola för alla elever och minskar pedagogernas arbetsbelastning. För det behöver vi ett ansvarsfullt krafttag med en budget som täcker behoven och blickar framåt mot en modern och likvärdig skola.

Idag bekostas skolan till största delen av kommunen, via kommunalskatten som invånarna betalar, och av generella statsbidrag. Österåkers två skolnämnder, Förskole- och grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, klubbar den budget som utgör grundbeloppet, också känd som skolpeng, som fördelas lika per elev. De beslutar också om resursfördelningens beståndsdelar.

Ett rättvisare resursfördelningssystem

Resursfördelningens beståndsdelar är tre: grundbelopp, tilläggsbelopp och socioekonomisk strukturersättning. Skolan kräver ett rättvisare resursfördelningssystem baserat på den enskildes behov så att alla elever, utifrån sina egna förutsättningar, ges en ärlig chans att lyckas med att inhämta och utveckla kunskaper.

Grundbeloppet ska täcka verksamhetens samtliga utmaningar, inklusive anpassningar och behov av särskilt stöd.

Tilläggsbelopp ska skolor söka för extraordinära stödåtgärder som väsentligt avviker från det förskolan eller skolan ska göra inom grundbeloppet.

Socioekonomisk strukturersättning är ett annat likvärdighetsstärkande stödbelopp. Det är en resursfördelning där hänsyn tas till socioekonomiska faktorer och pengarna styrs utifrån barnens och/eller vårdnadshavarnas förutsättningar. Detta med vetskap om att barns olika bakgrund leder till olika behov av stöd och stimulans.

Skolan, en misskött verksamhet

Den styrande alliansen missköter skolan och värdesätter inte pedagogernas arbete och barnens utbildning. Under de senaste åren har skolan blivit utsatt för planerade undermåliga budgetar och återkommande effektiviseringskrav som i verksamheten inte innebär något annat än nedskärningar. Detta har på ett allvarligt sätt försämrat förutsättningarna för skolledare, pedagoger och resurspersonal att lyckas med sitt uppdrag och därmed äventyrat barnens rätt till en likvärdig utbildning.

Vi föreslår:

1. En likvärdig skola kräver en differentierad skolpeng och differentierade resurser, utformade efter en behovsanalys. Vi föreslår därför en utbyggd central elevhälsa med ett tydligt utredande/analyserande uppdrag. Elevhälsan behöver därför förstärkas med tjänster för högt kvalificerade personer med kompetens att utreda behoven för barnen.
2. Vi vill i nära samarbete med verksamhetschefer inom förskola och skola utreda behoven av minskade barn- och elevgrupper.
3. Elever i behov av särskilt stöd behöver i sin skolvardag hjälp att hantera sina svårigheter för att kunna göra sig själva rättvisa i skolsituationen. Det innebär i de allra flesta fall stöd av kompetenta vuxna. Behoven ser naturligtvis olika ut för olika elever, men utifrån analys av den individuella elevens behov kan meningsfullt stöd utformas. Möjligheter att periodvis få vistas i ett mindre sammanhang kan vara av stor betydelse för en del elever. En modell där en mindre elevgrupp kan formas, kräver ökat antal vuxna med adekvat utbildning. En genomgång av

skolans lokaler ur detta perspektiv behöver göras och en åtgärdsplan upprättas. Även här kan Elevhälsans kompetens vara avgörande.

Vi ser med stor oro att Österåker hamnar långt ner i olika mätningar och bedömningar kring skolan. I Lärarförbundets rankning från november 2020 placeras Österåker på plats 231 av 290. Låg lärartäthet och låg resurstilldelning är stora problem. Lärarförbundet menar att ingen skolhuvudman är bättre än de elever som inte lyckas i skolan på grund av att de nekats det stöd de har rätt till för att lyckas.

Prioriteringar inom skolverksamheten

Bygg Länets bästa grund- och gymnasieskola med inkluderande lärmiljöer där sammanhanget anpassas efter individens behov med fokus på både fysiska, pedagogiska och psykosociala dimensioner. En viktig aspekt är att skapa tillgängliga lärmiljöer som motsvarar våra miljömål och garanterar att elevernas energi inte slösas på långa eller krångliga förflyttningar, störande buller eller röriga skåphallar. Energin ska finnas för lärande.

Upprusta existerande skolor med pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljöer som uppfyller kraven för en modern skola.

Öronmärk en summa för läromedel

Läromedel, både fysiska och digitala, är en förutsättning för lärande. Ett bra läromedel skapar en struktur med naturliga avgränsningar. De är skrivna av erfarna lärare eller forskare med hög kompetens och inkluderar ett komplett material anpassat till kursplanen.

Tillsätt extra studiestöd för barn som riskerar att inte nå kunskapskraven för ett godkänt betyg i ett eller flera ämnen.

Tillsätt förebyggande åtgärder för att både bromsa och minska antalet barn med problematisk skolfrånvaro. Genom att i tidigt stadie utreda orsakerna till frånvaro ökar chansen att rätt insatser sätts in. En *multidisciplinär* utredning ska tillsättas, vilket innebär att frånvaron ska undersökas utifrån flera perspektiv – pedagogiskt, psykologiskt, socialt och medicinskt. En utredning behöver också vara *multimodal* vilket betyder att information inhämtas från flera olika källor, som elev, vårdnadshavare och skola.

En utökad bemanning av den centrala elevhälsan med en tjänst för en handledare med inriktning mot elever med neuropsykiatriska svårigheter.

Inrättandet av ett antal centrala tjänster för socialpedagoger för arbete på enskilda skolor

Ett nära samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten, för att utveckla Elevhälsa på varje skola/förskola. Generella språkstörningar skapar exempelvis en mycket komplicerad inlärningssituation för elever med denna diagnos. En anpassad lärmiljö med professionella

pedagoger är en förutsättning för att ge dessa elever en möjlighet till en positiv kunskapsutveckling.

En utökning av den centrala elevhälsans kompetens med en logoped. Språket är nyckeln till all kunskapsutveckling. Elever med annat modersmål än svenska har stort behov av, och har rätt till extra insatser för sin språkutveckling både på svenska och på sitt modersmål.

Tilläggsbidrag

Vi vill att kommunen ska använda sig av tilläggsbeloppet så som det står i skollagen. Vi vill inte att strukturbidrag för de resursskolor som tar emot elever med behov av särskilt stöd ska ersätta tilläggsbelopp. Enligt en dom från högsta förvaltningsdomstolen bröt Eskilstuna kommun mot skollagen när den skar ner på de så kallade tilläggsbeloppen till behövande elever. Domstolen slog också fast att tilläggsbeloppet ska grunda sig på elevens stödbehov enligt skollagen, det får inte sänkas med hänvisning till försämrad ekonomi.

Problemet med strukturbidraget är att det inte är öronmärkt till en enskild elev. Det är en klumpsumma som ges till resursskolor eller skolor som erbjuder möjlighet till särskilt stöd och beloppet kan vid behov sänkas med hänvisning till försämrad ekonomi. Alliansen påstår att det handlar om ett strukturbidrag som ska komplettera tilläggsbeloppet. Men vi bedömer att modellen används för att ersätta tilläggsbelopp när ansökningar om tilläggsbelopp systematiskt avslås. Vårt förslag är att Österåkers kommun följer skollagen och använder sig av tilläggsbeloppen.

13. Jämställdhet och feminism

Österåker måste bli en mer jämställd och trygg kommun. Kommunen måste förstärka sitt arbete för jämlikhet mellan könen, bekämpa könsdiskriminering och stoppa mäns våld mot kvinnor.

I ett internationellt perspektiv ligger Sverige långt fram i frågan om jämställdhet. Trots det råder på många områden - familj, arbetsliv, politik – en uppenbar skillnad baserad på kön. Uttryck för ojämställdhet är de patriarkala strukturer och hierarkier som fortfarande är starka och styrande när det gäller kvinnors möjligheter att på lika villkor etablera sig inom arbetsliv och politik. Som exempel kan nämnas att i Österåkers kommunfullmäktige är nu 30 av 79 ledamöter (inklusive ersättare) kvinnor.

Forskning visar att kvinnor har svårare att nå höga positioner i företagsvärlden beroende på det man kallar "Homosocialitet" där *male bonding* är en viktig del. Kvinnors pensioner är lägre beroende på ett familjeliv som fortfarande domineras av kvinnors större ansvarstagande för hem och barn och som får till följd ett lägre engagemang på arbetsmarknaden. Kroppslig utsatthet och sexuellt våld är andra uttryck för ojämställdhet.

Vänsterpartiet vill införa en **försöksverksamhet på 6-timmars arbetsdag** med bibehållen lön inom den kommunala äldreomsorgen. Lönerna inom kvinnodominerad verksamhet måste prioriteras och höjas. Det behövs en akut satsning på arbetsmiljö. Vi vill tillsätta en **jämställdhetssamordnare** med uppdrag att arbeta för att jämställdhetsarbetet ska genomsyra den kommunala verksamheten på alla nivåer.

Österåker måste bekämpa våldet mot kvinnor. Vi vill därför öka stödet till Kvinnojouren och Ungdomsjouren Bellis, och göra en satsning på skolan.

Statistik för våldsbrott i Österåker visar en ökning av våld mot kvinnor (under 2022 med 200%). Stödet till våldsutsatta kvinnor har i hög utsträckning förmedlats av ideella organisationer, i Österåkers kommun av Kvinnojouren. Den kunskap om, och erfarenhet av, dessa kvinnors behov som Kvinnojouren representerar är helt ovärderlig. Kvinnojouren måste därför inte bara få behålla nuvarande stöd utan det måste också, med kunskap om den mycket dramatiska ökningen av våld mot kvinnor, kraftigt utökas. Vänsterpartiet budgeterar därför för en tredubbling av stödet till en kostnad av 240 000 kr.

Våld mot kvinnor hänger nära samman med patriarkala mönster. Det krävs därför ett strukturerat och ihärdigt arbete för att ändra könsmaktsordningen, ett ansvar som ligger hos oss alla. Dock har skolan ett särskilt stort ansvar och i Läroplanens första del poängteras bland annat detta. Våra pedagoger behöver kunskap om, och stöd i, hur detta ska genomsyra undervisningen och Vänsterpartiet lägger därför i sin budget medel för kraftfulla insatser i form av utbildning, riktad till skolans personal och elever främst på högstadiet och gymnasiet. Patriarkala strukturer och kvinnohat kan redan under skoltiden bemötas med kunskap och möjligheter till förändring.

Vi föreslår därför att kommunens samtliga högstadieskolor och gymnasier besöks av RFSU:s informatörer för samtal med elever och att skolans personal erbjuds möjlighet att delta på RFSU:s kurser och fortbildningar under skoltid. Vikariekostnad ska då inte belasta skolornas ordinarie budget. Föreningen Män erbjuder flera utbildningar under rubriken Machofabriken som riktar sig både till ungdomar och vuxna i skolan eller i kommuners arbete för jämställdhet. Kostnad beroende på insatsens storlek ca 70 000 kronor.

Ungdomsjouren Bellis bedriver en verksamhet där man erbjuder tid och möjlighet för samtal för ungdomar i Österåker. Bellis riktar sig till alla ungdomar och deras program omfattar bland annat ungdomskvällar, tjejkvällar och hbtqi-kvällar. I sitt viktiga arbete med att ge stöd åt Österåkers unga behöver Bellis ekonomisk support från kommunen och vi föreslår en ökad satsning på deras verksamhet. Kostnad: 100 000 kr

Kommunen bör satsa på så kallad Bostadsring med grannkommunerna för att snabbt kunna erbjuda ett skyddat boende. Det skulle innebära att hotade kvinnor och deras barn omgäende skulle kunna flytta in. I dagsläget är det ofta problemet att få tag i annat boende som tvingar kvinnor och barn att stanna kvar i ett våldsamt hem. Det bör införas en rutin på hur barn i skyddat boende garanteras en förskole- eller skolplats, det har i princip aldrig fungerat under de senaste fem åren.

Vi föreslår att Österåker genomför en **utbildningsinsats för all personal om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld**. Det behövs också en förstärkning av det förebyggande arbetet gällande våld och hot mot kvinnor i nära relationer, genom direkt stöd till skyddat boende för kvinnor.

Ungdomars psykiska ohälsa ökar och Bellis är ett forum där ungdomar kan få stöd på ett mer informellt sätt än det som skolans elevhälsa, region och socialtjänst kan erbjuda. Den kurator som idag är anställd behöver utöka sin tjänst till heltid men idag saknar Bellis ekonomiska möjligheter till detta. Vänsterpartiet stödjer tanken på en heltidstjänst.

Vänsterpartiet vill också intensifiera arbetet mot ökad jämställdhet genom insatser i grundskola och gymnasium och genom jämställdhetsarbete i den politiska och administrativa verksamheten – **kommunen ska vara ett föredöme när det gäller jämställdhet!**

Ökningen av den psykiska ohälsan är större bland tjejer än bland killar. Trötthet, stress och sömnbesvär är några av de vanligaste symptomen. En viktig prioritering är därför en satsning riktad till unga tjejer. Vi vill att kulturen och idrotten ska samarbeta med skola, ungdomsmottagning och socialtjänst för att motverka psykosocial ohälsa.

14. Miljö och klimat

Vänsterpartiet lägger den grönaste budgeten i Österåker och föreslår en rad satsningar på miljö och klimat. Vi vet att klimatkrisen är akut: Vi måste få ned utsläppen. Vi vill att kommunen nu och framgent ger utrymme för den storsatsning som behövs för en klimatanpassad, hållbar samhällsuppbyggnad.

Klimatet är vår tids ödesfråga och kan inte hanteras som en traditionell partipolitisk fråga. Kommunens politiska partier behöver gå samman i ett gemensamt arbete för ett minskat koldioxidavtryck, för bevarandet av biologisk mångfald och för en hållbar utveckling. Politiker och tjänstemän på alla nivåer måste därför ta del av den senaste forskningen vad gäller klimatläget men också hur kommunen ska möta och hantera den utmaning som klimatfrågan innebär. För att nå 1,5- gradersmålet måste utsläppskurvan av växthusgaser redan 2025 nått sin topp för att därefter minska kraftigt. Hur Österåkers kommun ska bidra till detta måste vara en ytterst prioriterad fråga. Fossila bränslen måste bytas mot förnybar energi. När det gäller produktionen av el är storskalig satsning på solenergi och vindkraft är en viktig del. Kunskap om hur detta ska omsättas i praktiken är av yttersta vikt.

Vänsterpartiet föreslår en **omfattande utbildningsinsats**, gärna i Naturskyddsföreningens regi, riktad mot politiker och tjänstemän, för att skapa en stadig grund för målet en fossilfri kommun 2030. Vi menar att det är politikernas absoluta ansvar att vidta åtgärder som ligger i linje med vad forskningen säger om klimat och miljö. Det är också politikens uppgift att underlätta för medborgare att göra bra klimatval i vardagen. IPCCs rapport menar att den utsläppsbudget som finns för att med 67 procents sannolikhet klara 1,5 graders-nivån, är ca 340 miljarder ton koldioxidekvivalenter. Det motsvarar 7 - 8 år med dagens utsläppsnivåer. Vi har ingen tid att förlora: Kommunen behöver sätta klimatmål i linje med vetenskapen och 1,5-gradersmålet.

Vi vill att Österåker ska bli **fossilfritt senast 2030**. Vi vill införa en rad åtgärder för att minska utsläppen och åstadkomma detta. Det är akut att utöka fossilfria transporter och resor. Österåker ska ta fram en koldioxidbudget, införa klimatkrav i alla upphandlingar och ha en färdplan för att alla fordon ska drivas med miljömässigt hållbara bränslen. De årliga utsläppsminskningarna av koldioxid ska vara minst 10% och inkludera både konsumtions- och indirekta utsläpp. Kommunen ska propagera för smartare belysning och mindre onödig elförbrukning. Österåker måste investera i **klimatsmart infrastruktur och verksamhet**.

I många svenska kommuner finns sedan länge **"fritidsbanker"**. De fungerar ungefär som bibliotek men i stället för böcker kan medborgare låna sport- och fritidsutrustning. De saker som lånas ut är sådant som människor skänkt. Fritidsbanker är ett koncept som passar väl in i den förändring vi behöver göra för att bli ett hållbart samhälle. De medför en minskning av miljöförstörande nyproduktion, och ett användande av fullt fungerande produkter som annars

skulle ligga oanvända i förråd, eller kanske till och med slängas. Fritidsbanker är också ett verktyg för att skapa ett mer socialt hållbart samhälle: Medborgare med begränsad ekonomi kan här låna det som behövs, exempelvis för att barnen ska kunna åka på skidresa med skolan. På fritidsbanken kan även finnas praktikplatser och möjlighet att arbetsträna.

Ett flertal kommuner i Sverige har axlat huvudmannaskapet för en Fritidsbank. Vi föreslår att Österåker tar på sig huvudmannaskapet för en Fritidsbank, tillhandahåller lämplig lokal och anställer en person som får i uppdrag att arbeta för att få i gång verksamheten.

Vi bör utveckla **ett lokalt busstrafiknät**. Systemet för matåtervinning på Ljusterö behöver byggas ut. Konstgräsplaner ska vara miljömässigt hållbara och inte bidra till spridning av mikroplaster. Andelen närproducerad mat liksom andelen ekologisk och vegetarisk kost behöver öka kraftigt. Enligt jämförelseverktyget Kolada ligger Österåker bland de sämsta 25% i Sverige när det gäller andel ekologiskt odlad åkermark, liksom när det gäller antal insamlade kg/person av det totala kommunala avfallet. Vänsterpartiet tror att människor vill göra val som är bra för klimat och miljö, och ju enklare det är att göra, desto fler blir de goda valen. Vi vill att kommunen vidareutvecklar återvinningsstationerna genom att analysera kommuninvånarnas behov, skapa fler stationer och förbättra renhållningen runt stationerna: Att göra bra val ska inte vara förknippat med negativa upplevelser - tvärtom! Vi vill att en plan tas fram och sätts i verket för hur kommunen ska arbeta för att förbättra sina siffror när det gäller insamlat avfall. Invånarna ska kunna följa utvecklingen på hemsidan.

Nybyggnation av så kallade "köplador" bör hållas nere. I stället bör kommunen ta fram en plan för hur vi ska säkerställa att hyresnivåerna i befintligt centrum hålls på en sådan nivå att kommunens företagare har råd att bedriva verksamhet där. Till centrum finns bra kollektivtrafik och det är enkelt för många att promenera eller cykla dit, vilket är en vinst för både klimatet och folkhälsan. Tomma lokaler drar också energi och medborgare tvingas åka och handla på onödigt många platser om/när affärer i centrum lägger ner.

Alla **fordon som drivs i kommunal regi**, till exempel kollektivtrafik, leveranser, tjänstefordon och maskiner bör vara fossilfria. Vi vill att information tas fram där det framgår hur många, och vilken typ av fordon som drivs i kommunal regi, samt om de är fossildrivna eller ej. Därefter bör kommunen tidsätta när fordon som redan idag finns i icke fossildriven form, ska vara de som kommunen har och använder. Idag finns till exempel flera elbilar att välja bland på marknaden. En plan bör också tas fram för hur kommunen ska öka trycket på att fossilfria maskiner ska tas fram i de fall de inte existerar idag. Det ska också vara enkelt för medborgare att vara ägare till fossilfria fordon.

Antalet **infartsparkeringar**, framför allt i anslutning till Roslagsbanan, behöver öka, liksom antalet **laddstolpar** på dessa och i kommunen som helhet. Vi vill också att Österåker tar efter Danderyds kommun och delar ut parkeringstillstånd till kommuninvånarna, så att de har en större chans att få plats på kommunens infartsparkeringar.

De transporter som är mest klimatvänliga sker **till fots och per cykel**. Vänsterpartiet vill att kommunen utökar antalet infartsparkeringar - för bilar, men också för cyklar. Det bör finnas cykelgarage vid knutpunkter, i synnerhet centralt. Vi vill att byggandet av cykel- och gångvägar fortsätter, med målsättningen att det ska finnas ett bra, sammanhängande cykelnät i kommunen.

Vi vill att alla centrala cykelstråk ska vara försedda med belysning 2022. Vintertid ska cykelvägar saltsopas för att möjliggöra cykling. Vi vill också att det görs en kartläggning på var det behövs cykelvägar för att medborgare enkelt ska kunna göra utflykter i kommunen, exempelvis till populära badställen.

Energi Vi vill att kommunen utreder möjligheten att anlägga en biogasstation i kommunen. Detta som komplement till att Österåkersvatten ska börja producera biokol av slammet. Kommunen måste kraftigt främja användningen av solceller, utreda möjligheten att placera solceller på stolpar ovanför större parkeringar (vilket också skulle skugga bilarna som en positiv sideeffekt), samt utreda möjligheten att utöka vindkraft. Vi vill att kommunen kartlägger hur butiker och restauranger tar hand om sitt matavfall, med syfte att samordna, återvinna och göra om det till energi.

De nya miljömålen ska ha en framträdande plats i kommunens verksamhet. Samtliga nämnder och råd ska bidra till att uppnå målen, vilka ska specificeras så långt möjligt, och en tidsatt plan ska tas fram för när saker ska ske. Status för respektive mål bör redovisas regelbundet och tydligt på hemsidan, så att alla medborgare kan följa de förändringar avseende CO2-utsläpp mm som görs i kommunen. Miljömålen ska också redovisas i årsredovisningen och det gröna bokslutet.

Vänsterpartiet vill att kommunen prioriterar samarbete både nationellt och internationellt, för att **bygga upp kompetens om klimatförändringarna**. Vi föreslår att Österåker går med i nätverket Klimatkommunerna som arbetar med kunskapsspridning och inspiration. Vi vill att kommunen tar fram en informationskampanj kring klimatnödläget och de åtgärder kommunen gör och planerar att göra. Kampanjen ska också innehålla tips till privatpersoner och företag på åtgärder som de själva kan göra för att minska sin påverkan på klimatet. Här bör även finnas information om de mest miljöskadliga ämnena i vår vardag och hur man kan minska risken att släppa ut och/eller utsätta sig själv och andra för dessa. Österåker skulle ta ett särskilt ansvar för en snabb omställning tills dess att högre instanser tar sitt fulla ansvar. Kommunen skulle instifta en särskild årlig dag då klimatarbetet uppmärksammas.

Nybyggnation och fastigheter. Kommunen ska införa en klimat- och miljöanpassad standard, med höga krav, vid all upphandling av tjänster och produkter. Nya byggnader förses med solceller, för befintligt fastighetsbestånd upprättas en plan för när solceller ska vara på plats. Mark som används för att bli "hårdgjorda ytor", som parkeringsplatser, ska förses med träd och annan växtlighet, cykelparkering och laddstolpar, företrädesvis också solceller när det handlar om större områden.

Vi behöver **klimatanpassa**. Kommunen måste öka sina insatser för att förebygga naturolyckor, och räkna in extremväder på ett helt annat sätt än tidigare. Vi behöver bland annat planera för översvämningar liksom de vi redan sett på många platser i Sverige. Även Österåker har haft översvämningar, om än hittills inte av extrem karaktär. Vid nybyggnation måste den sannolika vattenhöjning som klimatförändringarna kommer att medföra tas med i beräkningen vid val av lämpliga platser att bygga på.

Kommunen ska vid nybyggnation **kräva miljöcertifiering** enligt SGBC Miljöbyggnad Silver. 2025 ska kravet höjas till SGBC Miljöbyggnad Guld.

Möjligheten att bygga även större byggnader i ett **icke ändligt material** (till exempel trä) ska tas i beaktande vid varje tillfälle. Om beslutet blir att bygga i ett ändligt material ska det motiveras varför man väljer detta.

Kommunen bör gå över till en effektiv och **100 procent förnybar fastighetsuppvärmning** och elproduktion för drift av kommunala fastigheter. Eldning av fossila bränslen som plast och torv i fjärrvärmeverk behöver snarast fasas ut och befintliga byggnader energieffektiviseras.

En sammanställning över eventuella utdikade våtmarker behöver göras. Därefter tas en plan fram över vilka som är möjliga att återställa.

Österåker ska **säkerställa att kommunens pensionspengar inte investeras på ett sätt som belastar klimatet**. Allt fler fonder skapas som försöker investera så att negativ miljöpåverkan minimeras och kommunen bör välja sådana. Som stor kund till fondbolag bör kommunen också använda sin möjlighet att påverka ytterligare i en riktning som ligger i linje med vad klimatforskningen säger.

När alltmer av landskapet och dygnet blir belyst, minskar livsutrymmet för alla nattlevande arter. Den belysta ytan globalt ökar idag med 2–6 procent per år, vilket innebär en dubbling på ca 20 år. En orsak till ökningen är den tekniska utveckling som erbjuder allt billigare belysning, exempelvis lysdioder (så kallad LED-belysning). Man talar nu allt oftare om **”ljusföroreningar”**, och de vetenskapliga beläggen ökar för att de har betydande konsekvenser och är ett underskattat miljöproblem som redan idag har effekt på arters överlevnad. Vänsterpartiet vill att kommunen tar fram en **plan för offentlig ljussättning utomhus**, i samverkan med sakkunniga.

Köttkonsumtion och miljömåltider. Den stora delen av matens klimatpåverkan kommer från köttet. Genom att äta mindre kött och välja mycket ekologiskt minskar matens klimatpåverkan och ökar naturens möjlighet att klara av klimatförändringarna. Vänsterpartiet föreslår att Österåker tar till sig av goda exempel från esten av landet. Ett exempel är att införa att grunden i barnens meny är växtbaserad, medan kött och/eller fisk finns som tillbehör för den som vill. Det innebär bland annat att behovet av specialkost näst intill försvunnit.

Österåker saknar **ett mätbart och tidsbundet mål** för hur mycket kommunen ska minska mängden kött som serveras. Målsättningen bör vara att mängden kött som serveras i skolor och förskolor åtminstone ska halveras till 2030. Måltidspersonal i kommunal verksamhet ska ges möjlighet att vidareutbilda sig i vegetarisk/vegansk matlagning och inspireras av kollegor som hunnit längre i sitt klimatarbete, till exempel genom studiebesök.

Kommunen måste också börja ställa högre djurskyddskrav vid upphandling av kött och mejeriprodukter, till exempel genom att välja KRAV-märkt. En annan viktig målsättning är att alla

måltider blir så kallade "miljömåltider" genom att vara säsongsanpassade, liksom att man hela tiden arbetar för att minska matsvinnet.

15.Vård och omsorg

Vänsterpartiet vill se en omsorg som är tillgänglig, likvärdig och håller hög kvalitet. Omsorgen ska se till människors behov. Omsorgsyrket ska säkerställa trygga anställningar. I arbetslivet ska det gå att leva på sin lön. Efter arbetslivet ska det gå att leva, och orka leva, på sin pension.

Kommunen har svårt **att rekrytera personal som är utbildad och som vill utbilda sig**. För att öka kvaliteten, statusen och intresset för vård- och omsorgsyrken behöver vi se till helheten. Vårt förslag är att gå fram med ett äldreomsorgspaket. Paketet handlar om ett före, ett under och ett efter arbetslivet.

Före: För att få fler att söka sig till vård- och omsorgsyrken.

- Utbildningsinsats för vuxna med fokus på studier till undersköterska och studier i svenska språket.
- Skapa ett intresse hos ungdomar för vård- och omsorgsyrken.

Förslag är att satsa på att skapa ett intresse hos ungdomar. Det kan ske genom att erbjuda ungdomar på högstadiet praktikplats inom vård- och omsorgsyrken. Praktiken kan ske på lov, med kommunal ersättning och där ett samarbete utvecklas mellan kommun och yrkesverksamhet. Syftet med denna insats är att skapa ett intresse hos unga att i större utsträckning välja Vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet.

Under: Få fler att stanna kvar i vård- och omsorgsyrken.

- Arbetsvillkor (tillsvidare- och heltid, 6-timmars arbetsdag mm)

Två av kommunens **inriktningsmål handlar om bemötande och kvalitet i omsorg**. Undersköterskor i Österåkers kommun säger att det viktigaste i arbetet med äldre är bemötandet. Personalens bemötande skapar kvalitet och då behövs det förutsättningar i form av rimlig arbetsbörda, återhämtning och högre lön. Även Kommunal betonar vikten av att skapa rätt förutsättningar för personal att arbeta heltid. Facket menar att kommuner kan ställa mycket högre krav på utförare gällande bemanning än vad många kommuner väljer att göra.

I Österåker står det i avtalet med det kommunalt drivna särskilda boendet, Görjansängen, att verksamheten ska ha tillräckligt med tillsvidare- och heltidsanställd personal och att målet är att 70 procent ska vara utbildad personal. I tre lästa avtal med privata utförare, Redolaris AB som driver Smedbygården, Ansvar och Omsorg AB som driver Enebacken, Omsorgsfamiljen H.E.M Buhres Hemtjänst AB, nämns inte några krav alls på anställningsformer och utbildad personal. Marta Szebehely, professor emeritus i socialt arbete vid Stockholms universitet, talar om fördelar med trygga anställningar: Tryggare ekonomi, ökad psykisk hälsa för personal och bättre kvalitet i mötet med de äldre.

Med anledning av ovan vill Vänsterpartiet Österåker satsa på fler trygga anställningar i form av tillsvidare- och heltidsanställningar. Vi vill att heltid ska vara norm och vi vill att kommunen blir tydligare i avtalen med privata utförare.

Förslag är att inledningsvis börja med att anställa fem personal på tills vidare tjänster och heltid inom kommunal äldreomsorg på Ljusterö.

Efter: Få fler att leva och orka leva på pensionen.

- Arbetslivet påverkar en människas pension. Pensionen bestäms på nationell nivå. Hur en människas arbetsliv ter sig avgörs dock i mångt och mycket av en kommun, varför kommunen har en stor inverkan på en människas liv.

Digitalisering

Vänsterpartiet föreslår en ökad satsning på digitalisering inom administrationen, såsom digitala utbildningar och möten. En ökad användning av digitalisering i administrativa processer bör leda till kostnadseffektiviseringar och kvalitetshöjningar. Detta innebär bland annat att utbildningar till stor del kan ske via länk. Detta spar restid och innebär även att fler kan delta i utbildningar. Digitala utbildningar spar även pengar i form av utebliven lokalhyra, matkostnader med mera.

Två prioriteringar i vår budget är

- Praktikplats på lov för ungdomar (inom äldreomsorgen)
- Trygga anställningar

Kommuninvånarna ska uppleva god service. Av vikt är att äldre får den insats hen har behov av. Vänsterpartiet vill att omsorgen ska se till människors behov. Omsorgsyrket handlar om relationer. Om trygghet och om tillit. Det uppnås i mötet mellan människor. Mellan personal och äldre. Förutsättningar som skapas för att få fler att söka sig till vård- och omsorgsyrken. Förutsättningar som skapas för att fler ska stanna kvar i vård- och omsorgsyrken.

Lönelyft

Enligt Konjunkturinstitutets står en lågkonjunktur för dörren. När inflationstakten överstiger löneökningstakten innebär det att trots en löneförhöjning i kronor (positiv nominell löneökning) kan kommunanställda och anställda inom välfärdsverksamhet köpa färre varor och tjänster (lägre köpkraft) och får därmed en negativ real löneutveckling.

Kommunen kan i löneprocessen betona behovet av högre löneökningar utifrån verksamhetens behov av att rekrytera, behålla, motivera och utveckla de anställdas kompetens parallellt med verksamhetens. Det finns mycket goda skäl att ge kommunanställda och anställda i välfärdssektorn inflationskompensation i lokala lönerevisioner.

Vänsterpartiet föreslår ett riktat lönelyft inom vård- och omsorg.

16.Nämndernas verksamhet och satsningar

Nämnderna måste ta fram specifika, mätbara, påverkbara, realistiska och tidsbestämda resultatmål. Målen ska redovisas under första kvartalet av nästa år. Respektive nämnd/styrelse får i uppdrag att upprätta internbudget enligt Kommunfullmäktiges ramar.

Kommunfullmäktige

Satsning	1000 tkr
Årlig träff på Ijusterö	100 tk
Halvera politikerarvoden	+ 8 000 kr
Kampanj mot droger	200 tkr

Val- och Demokratinämnden

Satsning	(700 tkr) ingår i KF
Stärka ungdomars delaktighet i kommunens verksamhet. Information riktad till ungdomar. Elever i högstadie, gymnasie och vuxenutbildning bör få information om den kommunala demokratin och om den verksamhet kommunen ansvarar för. Resurser till ungdomsrådet. Nämnden bör ha årligen ha ett möte med Ungdomsrådet för att få deras synpunkter på hur demokratin kan utvecklas i kommunen.	100 tkr
En jämställdhetssamordnare (en MR-strateg)	600 tkr

Kommunstyrelsen

Satsning	2 700 tkr
Utredning av biogasstation.	100 tkr
Extra resurser till för att bekämpa drogmissbruk och kriminalitet.	700 tkr
Ge Armada i uppdrag att planera för fler hyresrätter. Plan för 500 hyresrätter per år.	Uppdrag
Fler laddstolpar i kommunen.	300 tkr
Ökat friskvårdsbidrag	600 tkr
Erbjuda sommarjobb för elever från åk 9.	100 tkr
Cykelkommun. Sammanhängande gång- och cykelvägnät. Cykelgarage. Belysning längs alla centrala cykelstråk.	Uppdrag
Hantering av matavfall vid nyproduktion och vid renoveringar	Uppdrag
Ett lokalt busstrafiknät som förbinder bostadsområden med affärscentra och kommunal service.	Uppdrag
Färdplan för att göra Österåker Fossilfritt. Agenda 2030.	Uppdrag
Nybyggnationer ska ha solceller. Upprätta en tidssatt plan för att förse befintliga kommunala fastigheter med solceller.	Uppdrag
Klimatkrav i alla upphandlingar.	Uppdrag

Fler naturskyddsområden, speciellt i skärgården. Tillgängliggör natur- och kulturområden.	Uppdrag
---	---------

Kultur- och fritidsnämnden

Satsning	10 000 tkr (+4 000 tkr mindre i avgifter)
Halvering av avgifterna till kulturskolan.	2 000 tkr
Halvering av hyrorna för barn- o ungdomsverksamhet.	2 000 tkr
Bidrag på 2% av lokalhyran per förening, högst 100 tkr.	1 000 tkr
Ungdomens Hus/mötesplats 18 - 25 år.	600 tkr
Sommarklubben.	200 tkr
Söndagsöppet på fritidsgårdar.	300 tkr
En ny tjänst som fältare.	600 tkr
Satsning riktad till unga tjejer mot psykosocial ohälsa.	100 tkr
Miljömässigt hållbara konstgräsplaner som inte bidrar till spridning av mikroplaster.	200 tkr
Simsatsning för barn, ungdomar och äldre.	100 tkr
Ny spontanidrottsplats på Norrgårdsvägen.	uppdrag

Utbildningsnämnden

Satsning	80 000 tkr
Upprusta lärmiljöer i samtliga grundskolor (den pedagogiska, fysiska och sociala miljön) som möjliggör en modern och likvärdig utbildning.	40 000 tkr
Studiestöd: Mindre elevgrupper/elevtak på 25 elever per klass, hjälp till elever med problematisk skolfrånvaro, läxhjälp.	6 700 tkr
NPF-satsning. Stärka och förbättra arbetet.	1 500 tkr
Försöksverksamhet med kostnadsfri skolfrukost.	1 000 tkr
Öka andelen närproducerad mat, öka andelen ekologisk och vegetarisk kost i kommunens verksamheter.	500 tkr
Digitaliseringsupprustning.	Uppdrag
Ett nära samarbete med SPSM för att utveckla Elevhälsa på varje skola/förskola. Utökad bemanning av den centrala elevhälsan med en tjänst för en handledare med inriktning mot elever med neuropsykiatriska svårigheter. Utökning av den centrala elevhälsans kompetens med en logoped. Inrättande av ett antal centrala tjänster för socialpedagoger för arbete på enskilda skolor.	4 000 tkr
Fler platser på Österåkers Gymnasium.	3 000 tkr
Studiestödsgrupp för elever som riskerar att inte få gymnasieexamen.	300 tkr
En arbetsterapeut i elevhälsoteamet samt en arbetsterapeut med uppsökande uppdrag som riktar sig till lärarna.	1 000 tkr
Vegetarisk kost i skolorna.En utbildningsatsning för kökschefer i de kommunala verksamheterna, exempelvis genom företaget ”Jävligt gott”.	575 tkr

Måltidspersonalen flyttas till samma enhet som skolpersonalen.	Uppdrag
Socialpedagoger.	2 000 tkr
Föreläsning om porr och samtycke.	50 tkr
Projektmedel för att motverka psykisk ohälsa.	150 tkr

Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden

Satsning	4 300 tkr
Komvux upprustas och flyttas till centralt belägen plats. Etablera ett fastare samarbete med både högskolor, universitet och arbetsmarknadens aktörer.	3 000 tkr
Projektmedelspot	150 tkr
Vi vill ha en tryggare situation för nyanlända familjer i etablering. Ta fram en kommunal integrationsstrategi med genomförandeplan. Förläng etableringstiden.	150 tkr
Läromedelsatsning	1 000 tkr
Utredning av flytt av UM till centralt belägen plats.	uppdrag
Utveckla KAA:s arbets sätt för att öka tillgänglighet och kvalitet i verksamheten (andel ungdomar som accepterar en insats från KSS och som kommer vidare med studier, praktik eller arbete)	uppdrag

Stipendium vidareutbildning	100 tkr
-----------------------------	---------

Vård-och omsorgsnämnden

Satsning	39 000 tkr
Äldreomsorgspaket	3 150
Kommunal hemtjänst	Uppdrag
Försöksverksamhet: 6-timmars arbetsdag med bibehållen lön i den kommunala äldreomsorgen. Försöksverksamheten ska genomföras och utvärderas i samarbete med följeforskare från universitet eller institut.	4 000 tkr
Förebyggande åtgärder mot fallskador.	500 tkr
Kommunalt särskilt boende.	Uppdrag
Uppmana hemtjänst att se över anställningsvillkoren och erbjuda timanställda månadsanställning så att fler kan anställas motsvarande heltid.	Uppdrag
Satsning på Arbetsmiljö och höjda löner.	5 000 tkr
Behålla den uppsökande verksamheten.	Uppdrag
Utbildningsinsats för all personal, mot Våld i nära relationer och Hedersrelaterat våld. Förebyggande insatser.	500 tkr
Syn- och hörselkonsulent på heltid.	300 tkr
Utreda att slopa LOV.	Uppdrag
Skyddskläder och skyddsutrustning. Stärka uppföljningen av efterlevnaden av basala hygienrutiner inklusive hantering av arbetskläder.	3 000 tkr

Byggnadsnämnden

Satsning	200 tkr
Effektivisering och kompetensförsörjning Bygglovenheten.	100 tkr
Miljömålsarbete, informationsinsats.	100 tkr

Tekniskt utskott (under KS)

Satsning	
Prioritera snöröjning av gång- och cykelvägar framför bilvägar för att underlätta för icke bilburna.	Uppdrag
Belysning vid återvinningsstationer.	Uppdrag
Driva kommunens fordon med miljömässigt hållbara bränslen.	Uppdrag
Rusta upp Österåkers badstränder.	1 000 tkr
Utvärdering kommunal skolskjuts.	Uppdrag

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden

Satsning	
Koldioxidbudget. Mäta koldioxidutsläpp	uppdrag
Säkerställa miljömålen.	uppdrag

Socialnämnden

Satsning	10 000 tkr
Vi ska garantera att kommunens nollvision rörande vräkning av barnfamiljer uppfylls.	100 tkr
Förebyggande och främjande insatser Samarbete med Kultur- och fritidsnämnden med syfte att främja välmående bland ungdomar och därmed också förebyggande av utanförskap och kriminalitet i socialt utsatta grupper. Genom aktivt förebyggande kan vi undvika stora kostnader som socialförvaltningen ställs inför i samband med senare åtgärder och insatser. Extra resurser till Trygg i Österåker för att bekämpa droger och kriminalitet.	300 tkr
Skolfrånvaro Problematiske skolfrånvaro ska minska, samverka med skolnämnden.	600 tkr
Våld mot kvinnor Stärka det förebyggande arbetet gällande våld och hot mot kvinnor i nära relationer genom direkt stöd till skyddat boende för kvinnor. Extra stöd till Ungdomsjouren Bellis och kvinnojouren.	450 tkr
Utredning och kartläggning av orosanmälningar.	150 tkr
Handlingsplan för omhändertagande av barn som drabbats av våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld.	Uppdrag
Sänkning familjerådgivning från 350 kr till 150.	Uppdrag
Utbildningspaket "Machofabriken" riktad mot fritidspersonal och personal inom skolan.	100 tkr

Driftbudget 2024

Intäkter	2023	Tjänstemanna 2024	Vänsterpartiet 2024
Kommunfullmäktige	0	800	800
Överförmyndarnämnder	0	0	0
Kommunstyrelsen	106 300	111 000	111 000
Kultur- och fritidsnämnden	10 400	10 600	6 600
Utbildningsnämnden	96 200	99 300	99 300
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	0	0	0
Vård-och omsorgsnämnden	80 700	82 900	82 900
Socialnämnden	27 500	23 000	23 000
Byggnadsnämnden	14 200	13 500	13 500
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	6 000	6 700	6 700
Summa intäkter	341 300	347 800	341 800

Bruttokostnader	2023	Tjänstemanna 2024	Vänsterpartiet 2024
Kommunfullmäktige	9 100	11 200	12 200 (+1)
Överförmyndarnämnden	5 080	5 400	5 400
Kommunstyrelsen	343 290	381 300	384 000 (+2,7)
Kultur- och fritidsnämnden	134 230	138 300	143 300 (+10)
Utbildningsnämnden	1 453 500	1 482 900	1 562 900 (+80)
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	31 210	32 700	37 000 (+4,3)
Vård-och omsorgsnämnden	773 720	795 800	834 800 (+39)
Socialnämnden	134 730	130 100	139 900 (+9,8)
Byggnadsnämnden	21 890	21 100	21 300 (+0,2)
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	15 340	15 700	15 700
	-2 922 090	-3 014 500	-3 156 500

Kostnads- och intäktsbudget 2024

Intäkter	2023	2024	Vänsterpartiet
Skatteintäkter	2 372 390	2 536 400	2 574 900 (+38 500)
Utjämningsystem, Statsbidrag	235 500	204 000	204 000
Fastighetsavgift	118 000	123 000	123 000
Statsbidrag, maxtaxa	11 000	11 600	11 600
Verksamhetens avgifter/bidrag	341 300	347 800	341 800
Finansiella intäkter	12 900	13 500	13 500
Kapitalkostnader	54 300	75 300	75 300
Exploateringsintäkter	5 000	5 000	5 000
Resultatutjämningsreserv (RUR)		780 200	10 000
Summa intäkter	3 150 390	3 316 600	3 365 100

Kostnader	2023	2024	Vänsterpartiet
Fördelade kostnader	2 922 090	3 014 500	3 156 500
Finansiella kostnader	53 000	53 800	53 800
Avskrivningar	41 300	42 300	42 300
Pension	86 000	93 000	93 000
Oförutsett	10 000	10 000	
Lönelyft			5 000
Lokaler			
Summa Kostnader	3 112 390	3 213 600	3 350 100
Överskott		103 000	15 000